

Wstęp do kulturoznawstwa - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Wstęp do kulturoznawstwa
Kod przedmiotu	08.9-WH-KP-WDK-S16
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Kulturoznawstwo
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2018/2019

Informacje o przedmiocie	
Semestr	1
Liczba punktów ECTS do zdobycia	5
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Dorota Angutek, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Wprowadzenie studentów w podstawowe zagadnienia kulturoznawstwa na poziomie teorii oraz wiedzy empirycznej. Materiał wykładów i ćwiczeń obejmuje głównie: (a) podstawowe pojęcia i zadania poznawcze dyscypliny. (b) Związki kulturoznawstwa z innymi naukami i filozofią, a zwłaszcza epistemologią nauk społecznych (c) Uświadomienie kulturowego dorobku Europy: przełomowe wydarzenia w dziejach kultury euro-atlantycznej, które ukształtowały również współczesność i oddziałują na kierunek rozwoju kultury nowoczesnej i ponowoczesnej. (d) Wprowadzenie wiedzy o charakterystycznych zjawiskach kulturowych w skali całej kultury euro-atlantycznej oraz globalnej ekumeny. Kształtowanie umiejętności integralnego traktowania różnych aspektów wydarzeń historyczno-kulturowych i funkcjonalnych (e) Doskonalenie umiejętności swobodnego wypowiadania się, dyskusowania, wysuwania hipotez, wygłaszania własnych ocen i opinii oraz właściwego argumentowania poprzez pracę w zespole. Opanowanie języka nauki poprzez dyskusję i prace pisemne.

Wymagania wstępne

Brak

Zakres tematyczny

- Dzieje pojęcia kultury i cywilizacji od starożytności do czasów współczesnych. Typologia definicji kultury. Opozycja "natura/kultura" w epokach historyczno-kulturowych i współcześnie. Kultura wysoka/niska, elitarna/ plebejska, tradycja wielka/tradycja mała
- Przedmiot kulturoznawstwa i najważniejsze specjalistyczne pojęcia.
(a) Związki kulturoznawstwa z filozofią i innymi naukami humanistycznymi i społecznymi (b) Najważniejsze ukierunkowania teoretyczne i poznawcze polskich i europejskich ośrodków naukowych (c) transdyscyplinarność kulturoznawstwa (d) różnice między kulturoznawstwem a studiami kulturowymi.
- Obszary tematyczne : dyscypliny: teoria kultury, metodologia, historia kultury, czas, zmiana kulturowa i społeczna, .komunikacja kulturowa, język i kultura, semiotyczna analiza kultury, kultura ponowoczesna a postmodernizm, kultura wizualna a wielozmysłowość wybranych dziedzin sztuki, globalne procesy kulturowe.
- Idea "współczynnika humanistycznego" Znanieckiego. Rozumienie podejścia podmiotowego i przedmiotowego w badaniach.
- Naturalizm nauk przyrodniczych i antynaturalizm nauk społecznych. Strategie lunety i radaru.
- Semiologia Rolanda Barthesa i semiotyka komunikowania niewerbalnego
- Najważniejsze przełomowe wydarzenia w historii kultury euro-atlantycznej w perspektywie teorii kultury. Kulturowo-historyczne przeobrażenia form symbolicznych (rodzaje tropów i powiązanych z nimi funkcji społecznych) a) Narodziny archaicznej filozofii greckiej i początek myślenia pojęciowego- monizm i dualizm, (b) Klasyczny okres średniowiecznego chrześcijaństwa (XI-XII wiek) (c) Okres odkryć geograficznych i narodziny europocentryzmu, podział świata na centrum i peryferię. (d) Drugie "odczarowanie świata" w okresie Reformacji i początki racjonalizmu zachodnioeuropejski (e) wtórny feudalizm w krajach Europy środkowo-wschodniej i rozwój kultury ziemiańskiej i włościańskiej (f) Sekularyzacja światopoglądu w okresie oświecenia i początek ery nowożytnej – główne de modernizmu. (g) ponowoczesność w kulturze euro-atlantycznej w diagnozach Lyotarda, Baudrillarda, F Foucaulta, Vattimo.
- Kulturowe podstawy, wzorce osobowości i treści socjalizacji w okresie nowożytnym, nowoczesnym i ponowoczesnym:
a) osobowość wewnątrzsterowna i zewnątrzsterowna oraz kody edukacji kolekcyjnej i integracji według Riesmana i B. Bersteina. (b) osobowość postfiguratywna,

- konfiguratywna, prefiguratywna wg Margaret Mead ,osobowość faustowska (e) kryzys społecznego aspektu "ja" według Elliotta i Fromma (f) koncepcja osobowości jako projektu otwartego według Giddensa (g) ciało jako ostatni bastion i podstawa ekspresji jednostki w kulturze ponowoczesnej .
9. Najważniejsze, alternatywne koncepcje globalizacji.
10. Zjawiska towarzyszące wielokulturowości.i transkulturowości.
11. -12 Ludyczny charakter kultury popularnej : karnawalizacja kultury na podstawie analizy Winobrania w Zielonej Górze: wycieczka do Muzeum Wina i po starym mieście.

Metody kształcenia

Ćwiczenia: dyskusja, dyskusja panelowa, praca z tekstem źródłowym; opis wyjaśniający -:za pomocą rysunku, plakatu, schematu, wykresu,

praca ze źródłami cyfrowymi, prace pisemne (esej, recenzja).

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Posługuje się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami i pojęciami teorii kultury, historii kultury filozofii, antropologii i socjologii kultury, teorii dyskursów, teorii kultury popularnej.	K_U07	- praca kontrolna - przygotowanie referatu	Ćwiczenia
Ma elementarną wiedzę o powiązaniach niektórych zagadnień i obszarów badawczych kulturoznawstwa z naukami społecznymi, a zwłaszcza socjologią kultury, antropologią kulturową, politologią, psychologią,	K_W07	- dyskusja - obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta	Ćwiczenia
Potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie teorii kultury, historii kultury teorii dyskursu, antropologii i filozofii kultury.	K_U01	- aktywność w trakcie zajęć - dyskusja - obserwacja i ocena aktywności na zajęciach	Ćwiczenia
Rozpoznaje różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla badanego obszaru oraz potrafi przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem metod kulturoznawczych	K_U06	- aktywność w trakcie zajęć - praca pisemna - wycieczki do muzeów	Ćwiczenia
Zna podstawową terminologię w zakresie teorii kultury, metodologii i empirycznej wiedzy o kulturze.	K_W02	- aktywność w trakcie zajęć - kolokwium	Ćwiczenia
Posiada podstawową wiedzę dotyczącą filozoficznych podstaw kultury euro-atlantycznej; jest świadom jej różnic na tle innych współczesnych cywilizacji	K_W04	- bieżąca kontrola na zajęciach - obserwacja i ocena aktywności na zajęciach	Ćwiczenia
Ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju badań i najważniejszych nowych osiągnięciach w obszarze teorii kultury współczesnej, nowoczesnej i ponowoczesnej	K_W08	- bieżąca kontrola na zajęciach - dyskusja - kolokwium	Ćwiczenia
Student ma podstawową wiedzę o charakterze i znaczeniu teorii kultury i formach dyskursów naukowych typowych dla kulturoznawstwa; zna specyfikę przedmiotową i metodologiczną dyscypliny.	K_W01	- aktywność w trakcie zajęć - bieżąca kontrola na zajęciach - kolokwium	Ćwiczenia
Ma wiedzę o najważniejszych kierunkach procesów globalizacyjnych i świadomość ich roli dla współczesnego człowieka oraz możliwościach praktycznych zastosowań tej wiedzy	K_W13	praca kontrolna	Ćwiczenia
Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje przy użyciu różnych źródeł i sposobów.	K_U02	- aktywność w trakcie zajęć - obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta	Ćwiczenia
Ma elementarną wiedzę o powiązaniach historyczno-genetycznych i merytorycznych z innymi dyscyplinami humanistycznymi, a zwłaszcza filozofią, literaturoznawstwem, historią sztuki, estetyką, historią powszechną, historią kultury geografią humanistyczną	K_W06	- aktywność w trakcie zajęć - bieżąca kontrola na zajęciach - kolokwium	Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Praca pisemna w formie eseju .

Recenzja wydarzenia z obszaru kultury wysokiej

Literatura podstawowa

1. Kulturo-znawstwo. Dyscyplina bez dyscypliny?, red. W. Burszta, M. Januszkiewicz, Warszawa 2010.
2. G. Godlewski, Luneta i radar, Warszawa 2016.
3. G. Dziamski, Kulturoznawstwo czyli wprowadzenie do kultury ponowoczesnej, Gdańsk 2016
4. F. Znaniecki, Wstęp do socjologii, Warszawa 1988.
5. D. Angutek, Kulturowe wymiary krajobrazu, Poznań 2013
6. J. Kmita, Późny wnuk filozofii. Wprowadzenie do kulturoznawstwa, Bogucki Wyd. Nauk, Poznań 2007
7. Ch. Barker, Studia kulturowe. Teoria i praktyka, przeł. A. Sadza, WUJ, Kraków 2003, (podręcznik)
8. E. Baldwin, B. Longhurst i in., Wstęp do kulturoznawstwa, przeł. M. Kaczyński i in, Zysk i S-ka, Poznań 2007, s.
9. R. Snow, Dwie kultury, Warszawa 1999.
10. D. Angutek, Epistemologiczne problemy badań interdyscyplinarnych, Studia Europaea Gnesnensia nr 4, 2013.
11. D. Angutek, Magiczna wizja filozofii greckiej, Bydgoszcz 2003.
12. D. Angutek, Tradycje wytworzone rodzącej się ponowoczesności w Polsce, Bydgoszcz 2018.
13. J.F. Lyotard, Kondycja ponowoczesna, przeł. J. Migasiński i in., KR, Warszawa 1997.
14. J. Baudrillard, Symulacje i symulakry, Warszawa 2005.
15. A. Elliott, Koncepcje "ja", przeł. K. Królak, Sic!, Warszawa 2007.
16. A. Giddens, Nowoczesność i tożsamość, PWN, Warszawa 2010.
17. I. Wallerstein, Koniec świata jaki znamy, przeł. M. Bilewicz i in, Scholar, Warszawa 2004.
18. U. Hannerz, Powiązania transnarodowe, przeł. K. Franek, WUJ, Kraków 2006.
19. S. Huntington, Zderzenie cywilizacji, przeł. J. Jankowska, Muza, Warszawa 2005.
20. Dylematy wielokulturowości, red. W. Kłaga, Universitas, Kraków 2007.
21. **Teksty nieopublikowane autorki zająć.**

Literatura uzupełniająca

1. A. W. Mikołajczak, Korzenie Europy, Gaudentium, Gniezno 2004.
2. G. Colli, Narodziny filozofii, , przeł. S. Kasprzysiak, Warszawa-Kraków 1991.
3. Z. Bauman, Globalizacja i co z tego dla ludzi wynika, przeł. E. Klekot, PIW, Warszawa 2000.
4. S. Pietraszko, Kultura. Studia teoretyczne i metodologiczne, Wrocław 2012.
5. E. Cassirer, Esej o człowieku, rozdz. Mit, Czytelnik, Warszawa 1988
6. A.P. Kowalski, O wyobrażeniu metafory i doświadczeniu magicznym, W: J. Kmita (red.), Czy metamorfoza magiczna może zrekompensować brak symbolu ?, Poznań 2001

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Dorota Angutek, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 09-06-2018 17:13)